

ТОЛЕРАНТНІСТЬ ЯК КЛЮЧОВА ЦІННІСТЬ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**ЮЗЕФОВИЧ Карина, здобувач вищої освіти
спеціальність 073 Менеджмент
Миколаївський національний аграрний університет**

Анотація: Розглянуто феномен толерантності. Обґрунтовано необхідність поширення толерантності у суспільній свідомості. Доведено необхідність толерантності як головної цінності соціуму.

Ключові слова: толерантність, суспільство, культура, етнос, міжособисті відносини, людська гідність

Толерантність – це один із засобів зняття конфліктів і розвитку форм співіснування, взаємодії в людському суспільстві. Поняття толерантності означає здатність людини співпрацювати, чути, цінувати, розуміти і поважати іншу думку та невороже її зустрічати.

Толерантність є умовою гармонійних стосунків представників різних культур. Особливої актуальності тема толерантності здобуває в умовах створення єдиного культурного простору. В результаті культурної уніфікації виникає загроза втрати власних культурних особливостей. У таких умовах посилюється прагнення національних культур до збереження історичної самобутності. Толерантність забезпечує терпиме ставлення до різноманіття. Кожна історична епоха створює власні форми толерантності, які відображають закріплені в суспільній свідомості уявлення про межі терпимого та неприйняттого у даний час, у даній культурі.

Сьогоднішній етап розвитку людства характеризується наявністю протиріч як на міждержавному рівні, так і на рівні інтересів різних груп людей, з їхніми поглядами, уявленнями, а також різними способами їхньої реалізації. У сучасних умовах проблема толерантності стає особливо актуальною, оскільки вона потребує пошуку таких стратегій мислення та діяльності, які б сприяли встановленню єдиної думки стосовно протиріч, що базуються на взаєморозумінні, моральній відповідальності та повазі до прав людини. Саме формування толерантної свідомості стає надійним фундаментом конструктивної взаємодії, основою для досягнення згоди у суспільстві.

У світовому суспільстві найбільш важливим є феномен толерантності, який відповідає непростим процесам міжнародного, міжконфесійного та культурного спілкування народів. Толерантність стала своєрідною ланкою громадських, міжособистісних відносин. Як прояв поваги до представників різних етносів, релігій та культур, толерантність виступає неодмінною умовою розвитку сучасної цивілізації.

Сьогодні, коли в світі розповсюджені насильницькі методи вирішення соціально-політичних, релігійних, етнічних проблем, виникає потреба у толерантності, яка б обґрунтувала іншу систему життєвих цінностей та пріоритетів. Вона зумовлює готовність прийняти інших такими, якими вони є, і взаємодіяти з ними на основі діалогу та співпраці.

Толерантність формується як суспільний ідеал і передбачає прийняття суспільством відмінностей; толерантність проявляється в умовах політичної культурності соціального простору. Толерантність забезпечує мирне співіснування представників різних культур та народів, орієнтує відносини людей на дотримання рівноправності та поваги [2].

Толерантність має свій механізм самореалізації. Людина суспільства, як суб'єкт, засвідчує свою гідність через визнання гідності іншого і знаходить в цьому підтвердження своєї власної політичної культури. Зростання конфліктності, агресивності, протистоянь, породжують мрії й уявлення про толерантний світ, тобто світ без насильства і жорстокості, світ, в якому найголовнішою цінністю є неповторна і недоторкана людська особистість. Сутність толерантності слід шукати в природі людини, яка прагне до самопізнання й самовдосконалення. Намагання змінити себе, покращити себе, знайти в собі суто людську природу може стати справжньою основою толерантності. Істинна людська природа проявляється як альтруїзм, здатність до самообмеження, самопожертвування й самовідданості та, найголовніше, у вірі в безмежну можливість удосконалювати самого себе [3].

У розвиненій суспільній самосвідомості толерантність постає як моральна якість, що характеризується прийняттям «одним індивідом чи

суспільством інтересів, переконань, вірувань, звичок інших людей чи спільнот. Толерантність виражається в людському прагненні досягти взаємного розуміння та узгодженості найрізноманітніших мотивів, установок, орієнтацій, не звертаючись до насилля, пригнічення людської гідності, а використовуючи гуманітарні можливості – діалог, пояснення, співпрацю».

Толерантність – поняття багатоаспектне. Вона розглядається і як регулятор міжособистісних, міжнародних і міжконфесійних відносин, і принцип громадянсько-правової поведінки, і соціально-політичний імператив суспільства, і етико-філософська категорія, і культурна норма та моральна цінність [1].

Тобто, толерантність – це норма цивілізаційного компромісу, взаємодія різноманітних людей з власними поглядами та цінностями в житті. Вона є однією з універсальних цінностей сучасного суспільного буття. Прояв толерантності в повазі до прав людини, означає право дотримання кожним своїх переконань і визнання такого ж права за іншими, та аж ніяк не терпиме ставлення до соціальної несправедливості або відмова від своїх переконань. Толерантність передбачає визнання того, що люди за своєю природою відрізняються зовнішністю, статусом, мовою, поведінкою, цінностями і мають право жити в мирі та зберігати свою особливість. А погляди однієї людини не можуть бути нав'язані іншим.

З плином часу світ розвивається не тільки у технічній сфері, а й у сфері виховання і поваги. Формування толерантності, як ставлення до інших осіб, є необхідною умовою нашого суспільства, це регулювання міжособистісних відносин та принципів громадянської держави.

Література:

1. Сищик А. С. Поняття «Толерантність» в науковій літературі [Електронний ресурс] / А. С. Сищик – 2013. – Режим доступу до ресурсу: URL: <http://oaji.net/articles/2014/690-1396431499.pdf>
2. Малахова О.М. Толерантність – цінність у глобалізованому світі [Електронний ресурс] / О.М. Малахова // Філософія. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/268617996.pdf>

3. Молчанова А.О. Толерантність як ціннісна основа професійної діяльності педагога: посібник [Електронний ресурс] / А. О. Молчанова. 2013. – Режим доступу до ресурсу: URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/154284141.pdf>

Анотація: The phenomenon of tolerance is considered. The need to spread tolerance in public consciousness is substantiated. The need for tolerance as the main value of society has been proven.

Ключові слова: tolerance, society, culture, ethnicity, interpersonal relations, human dignity

*Науковий керівник – БІЛЧЕНКО Олександр,
кандидат економічних наук, доцент кафедри
економічної теорії і суспільних наук,
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв*